

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Mo'minov Isroil Xudoyshukur o'g'li

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'quvchilarning yanada mazmunli bilim olishlariga xizmat qiladigan hamda o'qituvchilar darslarini qiziqarli tashkil qilishga yordam beradigan interfaol metodlarning mazmuni va mohiyati va ularni boshlang'ich ta'lim darslarida qo'llash bosqichlari haqida so'z borgan.

Kalit so'zlar: interfaol metod, boshlang'ich ta'lim, "Klaster", metod, bosqich, usul, innovatsion dars, tashkil etish.

THE ROLE AND IMPORTANCE OF USING INTERACTIVE METHODS IN THE EDUCATIONAL PROCESS

Abstract: This article talks about the content and essence of interactive methods that serve students to gain more meaningful knowledge and help organize teachers' classes in an interesting way, and the stages of their application in primary education classes.

Key words: interactive method, primary education, "Cluster", method, stage, method, innovative lesson, organization.

Ta'lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanishda asosiy e'tibor innovatsion faoliyat texnologiyasidan ko'ra ko'proq bilimga qaratiladi. Asosiy maqsad o'quvchilarni innovatsion jarayonga jalb etish bunda ularni o'qituvchi bilan birgalikda o'z mualliflik dasturini sinab ko'radi, yangilik kiritish uslublarini aniqlaydi va samarasini baholaydi.

Shu bilan birga butun pedagogik jamoasi birga ijodiy hamkorlik qilish sharoitida faoliyat ko'rsatadilar. Ilmiy tekshirish uslubi va guruhli ish yuritishni bir-biriga bog'lab ish olib borish guruhli tekshirishlarni tashkil qiladi va ana shu tajriba maydonida o'quvchilarni uyushtirish texnologiyasi asosini tashkil etadi.

Innovatsion jarayonning o'zini o'zi rivojlantirish printsipligiga asoslanib, innovatsiya ma'lum bir o'qituvchilar guruhi bilan boshlanadi va ishlay boshlaydi, innovatsion g'oya yuqoridan emas, balki pastdan keladi.

“Boshqa hamkasblarning ko‘magi bilan ular innovatsion g‘oyani amalga oshirish uchun xuddi shu tarzda ishlay boshlaydilar. Bunday hollarda, bir guruh o‘qituvchilar yangi usulda ishlashga ishtiyoq bilan eksperimental ishlarni ham olib boradilar”¹. Shu asosda maktab o‘quv jarayonida innovatsiyalar bo‘yicha ishlarning boshlanishini tashkil etadi. Albatta, shunga qaramay, innovatsiyalarni amalga oshirishda nomuvofiqliklar bo‘lishi mumkin. Bunday holda, ko‘pchilikning fikri g‘alaba qozonadi.

Yuqoridagi "yuqoridan" tashabbusi asosida o‘quv jarayoniga innovatsiyalarni joriy etishni "pastdan" tashabbusi bilan taqqoslash mumkin emas. Ammo innovatsiyalar yuqoridan Markaziy tarzda taqdim etilganda, o‘qituvchilarning innovatsion tashabbusi pastroq bo‘ladi.

Shu sababli, pedagogik faoliyatga innovatsiyalarni joriy etishni rejalashtirishda maktab o‘qituvchilari mantiqiy ketma-ketlikni ishlab chiqishlari kerak: zamonaviylikning maqsad va vazifalari, ularni o‘quv jarayoniga joriy etishning haqiqiy imkoniyatlari, pedagogik hamjamiyatning ijodiy muhitini yaratish, pedagogik ish modelining yangi usuli, zamonaviy va zamonaviy. maktabning mantiqiy ketma-ketligi ishlab chiquvchi rejimida ishlashi kerak, shunda pedagogik faoliyatga yangiliklarni kiritish, aksincha, o‘qituvchilar jamoasi ijodiy o‘qituvchi-ijodiy o‘qituvchilar jamoasining murakkabligini ta‘minlashi kerak.

Bugungi kunda boshlang‘ich sinflarni o‘qitishda o‘quv jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanish nafaqat innovatsion pedagogik texnologiyalarning interaktiv usullari, texnikasi va vositalari uchun, balki o‘quv jarayonining mazmuni va sifatini yaxshilash uchun ham muhimdir. Xususan, rivojlangan mamlakatlarda ta‘limga axborot texnologiyalarini joriy etishda asosiy e‘tibor uning texnik vositalarini integratsiyalashuvidir.

Shu munosabat bilan, hatto "multimedia" atamasi paydo bo‘ldi, bu sinfda ko‘plab texnik vositalardan har tomonlama foydalanishni anglatadi. Multimediyadan foydalanishda eng muhim narsa talabalarga kerakli ma‘lumotlarni tanlashni o‘rgatishdir. O‘qituvchining vazifasi ma‘lumot topish va yordam berishdir.

O‘qituvchi, shuningdek, bilim sohasida etakchi hisoblanadi. Bundan tashqari, ta‘lim jarayoniga axborot texnologiyalarini joriy etish o‘qituvchining rolini o‘zgartirishga olib keldi, chunki Bajog ko‘proq ta‘lim tadqiqotchisi, tashkilotchisi, maslahatchisi va dasturchisiga aylandi. Keyingi yillarda axborot texnologiyalari bilan jihozlashda, ta‘lim tizimining mazmuni, shakllari va sifatini yaxshilashda ijobiy o‘zgarishlar yuz berdi.

1

Ma'lumki, an'anaviy o'qitish uslubida o'qituvchi amaliy ishlarga ko'p vaqt sarflaydi. Bu mutaxassislarni tayyorlashning juda muhim elementidir. Bu nafaqat talabaning nazariy bilimlarini mustahkamlaydi, o'quv materialini o'zlashtirish samaradorligini oshiradi, balki ma'lum bir soyaning amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Texnologiya tezroq rivojlanayotganligi sababli, har bir o'quv yili bilan amaliy o'rganish darajasini oshirish kerak. Bu qo'shimcha xarajatlarni talab qiladi.

Shuni yodda tutgan holda aytishimiz mumkinki, yangi tizim mutaxassisi ta'limning muhim muammolarini hal qilishga yordam beradi va yangi samarali va keng qamrovli pedagogik usulni joriy etish kerak. Buning uchun o'quv seminarlarida darslar nafaqat barcha talabalar uchun qiziqarli, balki qulay va sodda bo'lishiga ishonch hosil qilish kerak.

Darslar barcha aqliy va pedagogik omillarni hisobga olgan holda o'tkazilishi kerak. operatsiyalarning xilma-xilligini namoyish etish, o'qitish samaradorligini oshirish va umumiy o'quv intizomini o'zlashtirish, olingan bilimlar mavzusida o'zini o'zi baholash imkoniyatini ta'minlash.

Shu munosabat bilan zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish yuqoridagi muammolarni maqbul hal etishga va an'anaviy o'qitish metodologiyasining bir qator kamchiliklarini bartaraf etishga yordam beradi.

Virtual platforma-bu talabalarga nazariy bilimlarni kengaytirish va kompyuter dasturlari va texnologiyalari orqali kerakli ko'nikmalarni egallashga yordam beradigan amaliy ta'lim platformasi yoki o'quv seminari.

Uning joriy etilishi an'anaviy ta'lim bilan taqqoslaganda mutaxassislarni tayyorlash uchun yuqori sifatli o'quv jarayonini ta'minlaydi. Bunga o'qituvchi (o'qituvchi) uchun savollar va test tizimlarini, test va o'z-o'zini tekshirish topshiriqlarini o'z ichiga olgan ixtisoslashtirilgan pedagogik o'quv qo'llanmalaridan foydalanish, shuningdek o'quv jarayonining uslubiy asoslarini tezda yangilash orqali erishiladi. Biz ta'limning tashkiliy shakllarini, zamonaviy axborot texnologiyalarini va turli xil ta'lim muassasalarini o'rganish imkoniyatiga ega bo'lamiz. Bu ma'lum darajada turli muassasalarning sertifikatlari bir xil qiymatga ega bo'lishini ta'minlaydi.

Shunday qilib, o'quv jarayonida interfaol metodlardan foydalanish quyidagilarga olib keladi:

✓ O'quv jarayoni o'z talabalariga individual ravishda, ma'lum bir tayyorgarlik darajasi, ko'nikmalari, yangi materialni o'zlashtirish, tezlik, qiziqish va moyillikni hisobga olgan holda yordam beradi;

✓ O'quvchilarning bilim faolligini oshirishi mumkin;

✓ O‘z-o‘zini takomillashtirish, ta‘lim va martaba bilan bog‘liq qiziqish va intilishlarni qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirish;

✓ Ta‘lim jarayonlarida fanlararo aloqalarni mustahkamlash moslashuvchanlik, omillar, tashkil etish shakllari va ularni takomillashtirish orqali o‘quv jarayonini uzluksiz va dinamik modernizatsiya qilish hodisalarini har tomonlama o‘rganish;

✓ -Barcha ta‘lim muassasalarida IT vositalari va virtual kabinetlardan foydalanish;

✓ Zamonaviy texnik vositalardan foydalangan holda o‘quv jarayonining texnologik bazasini takomillashtirish.

Shuning uchun, ta‘limda interfaol usullardan foydalanganda, pedagogik jarayon shaxsga yo‘naltirilgan o‘qitish usullari asosida amalga oshirilishi kerak.

Hayotning dialektikasi shundan iboratki, har doim avvalgisiga qaraganda ancha rivojlangan yangi avlod bo‘ladi. Ilm-fan, texnika va texnikaning rivojlanishi ilmiy-texnik taraqqiyotning keskin o‘shishiga qadar (20-asrning birinchi yarmigacha) rivojlanayotgan, past sur‘atlarda davom etdi.

Shuning uchun ketma-ket avlodlarning rivojlanish darajasi deyarli farq qilmadi. Bunday sharoitda Ya.A.Komenskiy o‘qitishning an‘anaviy “sinf-dars” shakli paydo bo‘ldi.

Shaxsga yo‘naltirilgan ta‘lim usullari quyidagi asosiy printsiplarga xos bo‘ladi:

✓ Insonparvarlik, ya‘ni insonga har tomonlama hurmat va muhabbat ko‘rsatish, uning ijodiy qobiliyatlariga ishonch bilan qarashga yordam berish, zo‘rlashdan butunlay voz kechish.

✓ Hamkorlik, ya‘ni demokratik ta‘lim va talabalar, tenglik va sheriklik.

✓ Bepul ta‘lim, ya‘ni insonga o‘z hayotining keng va tor doiralarida tanlov erkinligi va mustaqilligini berish, bu tashqi ta‘sirilar tufayli emas, balki ichki his-tuyg‘ular tufayli natijalar beradi. Shaxsga yo‘naltirilgan metodologiyaning kommunikativ asosi pedagogik jarayonda talabaga inson-shaxsiy yondashuvdir.

Insonning yangi ko‘rinishi quyidagilardan iborat:

✓ Pedagogik jarayonda inson ob‘ekt emas, balki uning kichik bir qismi-har bir talaba mahorat ustasi, asosan iste‘doddir.

✓ Yuqori axloqiy qadriyatlar (sevgi saxiyliigi, mehnatsevarlikning yaxlitligi va boshqalar.) Dominant shaxsiy xususiyatlar.

O‘zaro munosabatlarni demokratlashtirish quyidagilarni o‘z ichiga oladi

✓ O‘quvchilarlar va bolalar huquqlarining yaqinlashishi;

✓ O‘quvchining erkin tanlash huquqi ;

✓ o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi munosabatlar: taqiqlamang, nazorat

qilmang, birgalikda boshqarmang, majburlamang, ishontirmang, talab qilmang, tartibga solmang, almashtirmang, bepul tanlov qilishga ruxsat bering.

“Yangi munosabatlarning asosiy mazmuni hozirgi sharoitda samarasiz va g‘ayriinsoniy bo‘lgan zo‘ravonlik pedagogikasining ovozidir. Muammo bu printsipting absolyutizmida emas, balki uning oqilona mezonlarini aniqlashda.

Bepul o‘qitish aniqlanadi:

- ✓ Ishonchga asoslangan bepul o‘zini o‘zi tasdiqlash;
- ✓ O‘quv materiallari, bilim va faol, jiddiy fikrlash qiziqishga yordam beradi;
- ✓ Talabalarimning mustaqilligi va tashabbusiga ishonch;
- ✓ Kollektiv tomonidan talablarning bilvosita usullar bilan bajarilishini ta‘minlash.

Yangi individual yondashuvning mohiyati shundaki, ta‘lim tizimida o‘quvchilarning mavjud qobiliyatlarini hisobga olgan holda, o‘quv intizomiga emas, balki talabdan talabga o‘tish, uni rivojlantirish, takomillashtirish va boyitish kerak.

Shaxsiy yondashuvni zamonaviy qayta ko‘rib chiqish quyidagicha:

- ✓ Oddiy talabalar rahbarligidan voz kechish.
- ✓ Yangi insoniy fazilatlarni izlash.
- ✓ Shaxsni rivojlantirish bo‘yicha individual dasturlarni ishlab chiqish.

Avvalo, individual yondashuv bilan talab qilinadi:

✓ Har bir talaba shaxsida ma‘lum bir shaxsni ko‘rish, hurmat qilish, tushunish, qabul qilish, ishonish. O‘qituvchi barcha talabalar tayyor ekanligiga ishonishi kerak;

✓ Maqolga ma‘ruzachini , tarafdorini , xayrixohini jalb qilish, maqom yaratish, ya‘ni qoniqish va quvonchni o‘qish;

✓ To‘g‘ridan-to‘g‘ri majburlashga yo‘l qo‘ymang, qoloqlik va boshqa kamchiliklarni ta‘kidlamang, nozik nafislikka tegmang;

✓ Talabalarni pedagogik jarayon bilan jihozlash va ularning qobiliyatlarini ro‘yobga chiqarishga yordam berish”¹.

“Innovatsiya-bu ta‘limning evolyutsion kashfiyoti uchun istiqbolli deb hisoblangan va ta‘lim muhitining rivojlanishiga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadigan turli tashabbuslar va yangilanishlardan kelib chiqadigan muhim va uslubiy yangiliklar to‘plami.

Pedagogik yangilik-ta‘lim jarayoniga pedagogik faoliyatga ilgari noma‘lum bo‘lgan o‘zgarishlarni kiritish orqali ta‘lim va pedagogikaning nazariy vositasi.

¹ D.Ro‘ziyeva, M.Usmonboyeva, Z.Xoliqova. “Interfaol metodlar: mohiyati va qo‘llanilishi”. Metodik qo‘llanma. - Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU nashrivoti, 2013. - 108 bet.

Kognitiv va talabalar faoliyatini tashkil etishning turli usullari va vositalarining umumiy mantig'i, qo'shma ta'lim tamoyillarni amalga oshirishga xizmat qiladi. Ushbu komplekslar, o'z navbatida, kooperativ ta'limning texnologik asosini tashkil etadi. Faqat shu asosda ko'rib chiqilgan ta'lim tizimi va pedagogik jarayonda tasdiqlangan usul vositalar texnika bo'lib xizmat qilishi mumkin. Ta'lim tizimi ma'lum bir nazariy asosga asoslangan o'qitish usullari majmuasiga, printsiplarga asoslangan o'qitish kontseptsiyasiga asoslanadi"¹.

Ixtiyoriy o'qitish usullari va vositalari birgalikda o'qitish g'oyasi talablaridan kelib chiqishi kerak. Biz allaqachon aytib o'tgan edikki, hamkorlikdagi ta'lim texnologiyasi turli mamlakatlarda keng qo'llaniladi. Shuni ta'kidlash kerakki, u hamma joyda va bir xil shaklda emas, balki boyitishning turli usullarida, turli xil variantlarni shakllantirishda ishlatiladi. Masalan, Jons Xopkins universitetida etakchilik uslubini o'rgatish Amerikada keng tarqalgan. Shu bilan birga, asosiy e'tibor guruhning o'quv maqsadiga qaratiladi va guruhning muvaffaqiyati uning har bir a'zosining mustaqil ishining natijasiga bog'liq bo'ladi.

Guruhning har bir a'zosi o'rganilayotgan mavzu (muammo) ustida boshqalar bilan doimiy aloqada ishlaydi. Guruhning har bir a'zosining vazifasi muammoni birgalikda hal qilishdir, umumiy bilimlar asosida guruhning har bir a'zosi zarur bilimlarga ega bo'ladi, zarur ko'nikma va ko'nikmalarni shakllantirishga erishiladi. Butun jamoa har bir talaba nimaga erishganini bilishi muhimdir. Butun guruh o'z a'zolarining har biriga o'quv materiallarini olishdan manfaatdor. Axir, butun jamoaning muvaffaqiyati uning har bir a'zosining hissasiga va guruh tomonidan qo'yilgan vazifani birgalikda hal qilishga bog'liq. Talabalar faoliyatini jamoa sifatida tashkil etish uchun kooperativ o'qitish texnologiyasi quyidagi uchta asosiy printsipga asoslanadi:

Ushbu ta'lim tashkiloti ta'lim muassasalarida gumanitar yoki tabiiy matematika fanlari kabi turli fanlarni o'qitishda ishlatilishi mumkin.

Birgalikda o'qitish texnologiyasining yana bir istiqboli-bu guruh o'yin faoliyati. Bu jarayonda o'qituvchi, avvalgidek, yangi mavzuni tushuntiradi va talabalar faoliyatini o'quv materialini jamoaviy o'zlashtirishga yo'naltiradi. Biroq, rivojlanish natijalarini baholashda jamoalar jamoalar o'rtasida haftalik musobaqalarni tashkil etadilar. Buning uchun uchta talaba uchun "turnir jadvali" tuziladi, unda teng malakali talabalar musobaqani tashkil qiladilar. Bunday darslar matematika va fan bo'yicha ko'proq natijalar beradi.

¹ Hayitov.A.I. "Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi". "Zuhra Baraka Biznes" nashriyoti. T.: 2021.

Vazifalar darajalarga bo'linadi va qiyinchilik darajasiga qarab beriladi. Jadvalning har bir g'olibi o'z jamoasiga bir xil ball to'playdi. Birgalikda o'qitish texnologiyasining namoyon bo'lishidan biri bu individual jamoaviy ishdir. Ushbu jarayonda talabalar ilgari olingan bilimlarning natijasi asosida individual vazifani bajaradilar va uni ish tezligiga muvofiq bajaradilar. Ushbu turdagi mashg'ulotlar yordamida jamoalar turli xil harakatlarni (vazifalarni) bajarishlari mumkin.

Talabalar mustaqil ravishda ishlashlari bilan o'qituvchining alohida guruh yoki talabalar bilan individual ish olib borish qobiliyati kengayadi. O'quv jarayonida talabalar faoliyatini tashkil etish matematikani o'qitish uchun eng dolzarb hisoblanadi.

Quyida zamonaviy ta'lim texnologiyalarga asoslangan metodlardan biri bayon etiladi.

Keys-stadi metodi

O'quv muammoli vaziyat (o'quv keysi) tashkil etishning maqsadi aniq muammoli vaziyatni mavjud imkoniyatlar va tavakkallikni hisobga olgan holda muqobil echimlarini muhokama qilish orqali qarorlar qabul qilish muhitini yaratishdan iboratdir. Bu metodni samarali qo'llash o'quv guruhiga muammoli vaziyatni muhokama qilish imkoniyatini berish orqali bakalavr o'qituvchilarning anglash faoliyatini faollashtiradi, o'z bilimi va g'oyasini mujassamalashtirish, muhokama jarayoni va mazmunini kuzatish uchun sharoit yaratadi.

Ma'lumki, o'qitishning dastlabki bosqichlarida bakalavr o'qituvchilar juda ham faol bo'lmasdan o'z fikrlarini ochiq bayon etishga qodir bo'lmaydi. Bunday to'siq ularga ma'lum qiyinchiliklar tug'diradi. Ko'pincha shunday hollar bo'ladiki, pedagog vaqtning tig'izligi tufayli o'qituvchilar bilan suhbat-muloqat yoki to'liq savol-javob o'tkaza olmaydi. Ana shunday hollarda innovatsion pedagogik texnologiyagiga asoslangan metodlaridan biri bo'lgan keysstadi metodidan foydalanish mumkin.

Keys stadi - bu echilishi zarur bo'lgan muammoni qamrab olgan haqiqiy vaziyat ifodasi; o'qituvchilar tomonidan muhokama qilinishi mumkin bo'lgan va odatda qaror qabul qiluvchi menejer nuqtai nazaridan bayon etilgan vaziyat; mavjud imkoniyatlar va tavakkalni hisobga olgan vaziyat bo'yicha qaror qabul qilish muhitini tashkil qilish. Yakka holda namoyish qilish, amoa tomonidan namoyish etish, guruhlarda muhokama qilish va so'ngra sinfda muzokara o'tkazish, ishbilarmonlik o'yini. Keys-stadi metodi muhokamasi tartibi. Keys-stadi muhokama qilishni quyidagi ketma-ketlikda o'tkazish lozim: keys-stadi mazmuni bilan shaxsan tanishish; kichik guruhlarda muhokama qilish ("sindikat" usuli); guruhda umumiy muhokama o'tkazish, keys-stadi muhokamasida e'tiborni quyidagilarga qaratish tavsiya etiladi:

- qaralayotgan keys-stadining asosiy maqsadini aniqlash;
- undagi vaziyatni haqiqiy holatlar bilan taqqoslash imkoniyatini ko'rib chiqish;

- mumkin bo'lgan tuzoqlarni aniqlash, ya'ni ikkinchi darajali masalalarni muhokama qilish, noto'g'ri qarorlar qabul qilish;
- auditoriya uchun tushunarsiz ma'lumotlarni aniqlash; keys-stadida bayon etilgan muammoni echishda muhim ahamiyatga ega bo'lgan ma'lumotni aniqlash;
- undagi muammoni echish uchun oraliq qadamlarni ilg'ab olish;
- muammoni hal etishning muqobil yo'llarini belgilash;
- keys-stadi muhokamasi vaqtini aniqlashtirish;
- munozarani tugatish tartibini belgilash;
- yakuniy izohlash va munozara natijasini xulosalash.

Kompyuterli ishbilarmonlik o'yinlari ham o'z mohiyati bo'yicha muayyan faoliyat motivi, unda aqliy operatsiyalarning ishtiroki va hissiy ko'rinishi jihatidan muammoli vaziyatlarni tahlil qilishga mo'ljallanadi. Bu o'yinlar quyidagi maqsadlarga yo'naltirilgan bo'ladi: o'quv maqsadlariga, ya'ni o'quv jarayonida mutaxassislarni tayyorlash va iqtisodiy bilimlar tizimini o'zlashtirishga; ilmiy-izlanuv, boshqaruv tajribasini tahlil qilishga; joriy faoliyat natijasida vujudga keladigan muammolarni va ishlab chiqarishni rivojlantirishga mo'ljallangan real axborot materialiga tayanishga va hakoza.

Yuqorida keltirilgan innovatsion metodlar orqali o'qituvchilarda asosiy tushunchalarni shakllantirish qo'yidagi holatlarda ijobiy kechadi: birinchidan:

- muammoli vaziyatlarni mashg'ulot boshlanishida o'qituvchilarga taklif etish yoki predmet mavzusini ifoda eta oladigan maxsus muammoli topshiriqlar berish;
- ikkinchidan, muammoli vaziyatlar orqali ularning qiyinchiliklarni engish, innovatsion metod va harakatlarni izlab topishni talab qilish;
- uchinchidan ularning motivatsion doirasiga ta'sir o'tkazish, ya'ni ichki harakatlanuvchi kuchini yuzaga keltirish, fanga bo'lgan qiziqishini orttirish;
- to'rtinchidan, ularning kreativ (noyob, standartli bo'lmagan) qobiliyatlarini kamol toptirish, ularda mantiqiy o'ylash, fikrlash qobiliyatlarini rivojlan-tirish;
- beshinchidan, ularni mustaqil fikrlab, to'g'ri xulosa chiqarishga tayyorlashadi;
- oltinchidan, hayotda uchraydigan qiyinchiliklarni tahlil etib, undan chiqib ketish darajasiga tayyorlash.

Bu metodlar bakalavr o'qituvchilarida jahon andozasiga mos bilimlarni egallashlariga imkon beradi. Innovatsion metodlar orqali bilimlarni egallashga qaratilgan darslarda o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifodalashlari, axborotlarni tanqidiy qabul qilish, jamoada ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga, o'z mavqeini mustahkamlashga, fikrlarini himoya qilishga o'rgatadi.

Pedagog esa mavzu bo'yicha o'quv elementlarining murakkabligi va vaqt tig'izligiga qarab chag'ishtirmog'i lozim bo'ladi. Insert metodi tushunishni kuzatish vositasidir. U o'quv jarayonida o'z anglashini faol kuzatish uchun bakalavr o'qituvchilarga imkoniyat beradigan kuchli vositadir, chunki shunday hollar borki, odam matnni oxirigacha o'qib, u yerda nima yozilganligini eslab qololmasligi mumkin. Bu esa nima o'qiyotganini tushunmay, o'qish jarayonida faol bo'lishga qatnashmaydigan va o'z anglashini kuzatmaydigan hollarning misolidir. Insert - bu matn bilan ishlaganda faollikni qo'llab- quvvatlash uchun kuchli vositadir.

Xulosa o'rnida shuni aytib o'tishimiz kerakki, boshlang'ich sinf o'quvchilariga interfaol metodlardan foydalanib ta'lim berish jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalarining o'rnini juda ham katta. Zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanib ta'lim berish orqali biz o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini yanda rivojlantirishimiz hamda dunyo tan olgan rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimiga qo'shilishimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasining Qonuni, 23.09.2020 yildagi O'RQ-637-son. "Ta'lim to'g'risida" gi qonun.
2. D.Ro'ziyeva, M.Usmonboyeva, Z.Xoliqova. "Interfaol metodlar: mohiyati va qo'llanilishi". Metodik qo'llanma. - Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU nashrivoti, 2013. - 108 bet.
3. Hayitov.A.I. "Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi". "Zuhra Baraka Biznes" nashriyoti. T.: 2021.
4. Abdushukurova, D, Hayitov, A. I. (2022). Effective ways to organize mother tongue lessons in primary classes on the basis of interactive techniques. Conferencea, 30-32.
5. Bakhtiyarovna, M. Z. (2021). Integrated teaching of primary education. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 1332-1336
6. Abdullaeva, Sh. A., & Muxammadiyeva, X. K. (2016). Deviant xulqli ilk o'spirin yoshidagilarni ijtimoiylashtirish va profilaktika ishlarini olib borish. Sovremennoe obrazovanie (Uzbekistan), (11), 48-53.